

Høringsinnspill til ny faglig organisering ved Høgskolen i Østfold

Avdeling for studieadministrasjon ønsker å takke arbeidsutvalget for muligheten til å komme med innspill til ny faglig organisering ved HiØ. Det er avdelingens oppfatning at arbeidsutvalget har levert et godt utgangspunkt for videre drøftinger.

Avdelingen anerkjenner høgskolens behov for en ny faglig organisering, som vil være bedre i stand til å ivareta strategiske satsninger og som harmonerer bedre med UH-sektoren for øvrig, både nasjonalt og internasjonalt.

Vi vil i det følgende forsøke å belyse noen av de utfordringer vi ser fra vårt perspektiv, og har tillatt oss å komme med noen konkrete forslag til endringer.

Generelle kommentarer til høringssaken

I arbeidet med forslag til ny faglig organisering er det tydelig at organisering av ledelse har vært sentralt. I høringsnotatet ligger det en føring om at fakultetene skal ha en faglig ledelse bestående av dekan, prodekan for forskning og prodekan for utdanning. Øvrige elementer av ledelsesmodellen er ikke omtalt i detalj, ettersom beslutninger om dette er lagt til neste fase i arbeidet. Vi ønsker å påpeke at både høringen om ny faglig organisering og høringen om valgt eller ansatt rektor handler om organisering av faglig ledelse. Vedtak i saken om valgt eller ansatt rektor vil være avgjørende for videre organisering av HiØ, med enhetlig eller todelt ledelse. I begge disse høringssakene savnes konkretiseringer og beskrivelser som viser hvordan ledelsesstrukturen og øvrig organisering av virksomheten blir påvirket. Dette gjelder også administrativ organisering og ansvarsområder, og vi mener disse aspektene må belyses bedre før styrevedtak av ny faglig organisering i oktober.

Som nevnt foreslår arbeidsutvalget at fakultetsledelsen skal bestå av dekan og to prodekaner. Vi savner en redegjørelse for erfaringene så langt med denne ledelsesmodellen ved HiØ (eksempelvis ved HV). Videre savnes det en vurderingen av behovet for totalt tre prodekaner for utdanning i tillegg til studiedirektør, og tre prodekaner for forskning i tillegg til forskningsdirektør. Rektoratet har også særskilte ansvarsområder knyttet til utdanning, forskning og samfunnskontakt. Det etterlyses en grundigere avklaring av alle disse rollene, sett i relasjon til hverandre.

Strukturelle endringer i virksomheten som følge av ny faglig organisering vil også ha stor påvirkning på administrasjonens virke. I høringsnotatet savner vi arbeidsutvalgets vurderinger av hvordan ny faglig organisering og ny administrativ organisering fra 01.01.2020 er compatible i et rolle- og ansvarsforhold. Dersom det ikke er en klar ansvars- og rollefordeling, kan det oppstå uklarhet i hvordan en skal trekke klare skillelinjer mellom faglige og administrative oppgaver. En viktig forutsetning for å lykkes er både at faglig ledelse har gode betingelser for å kunne utøve ledelse, og har nødvendig faglig og administrativ utredningskapasitet og myndighet. Dette tilsier at koblingen mellom fag og administrasjon er en viktig suksessfaktor for ny faglig organisering, og som derfor bør

belyses nærmere i arbeidsutvalgets vurderinger. Vi ønsker med bakgrunn i dette at det utarbeides en informasjonsplan som belyser kritiske administrative forhold knyttet til faglig omorganisering, og at denne legges frem parallelt med styrebehandling i oktober.

Vi vil for øvrig bemerke at etter- og videreutdanning, som pr. i dag administrativt støttes av HiØ VIDERE, ikke er omtalt i høringsnotatet og vi setter spørsmålstegn ved hvorfor det ikke er noen eksplisitte vurderinger av det faglige ansvaret for EVU. Avdeling for lærerutdanning som står for hovedparten av EVU-tilbudet ved HiØ, har i dag en egen studieleder med faglig ansvar for betalingsstudier. Vi mener det er viktig at det faglige ansvaret for EVU-tilbudet må synliggjøres i ny modell.

Kommentarer til kapittel 4: Hvorfor ny faglig organisering?

Vi stiller oss som allerede nevnt bak vurderingene av behovet for ny faglig organisering, men vi har samtidig noen betraktninger til begrunnelsene for forslaget til organisering som vi redegjør for i det følgende.

Om å samle fagmiljøer ved HiØ hvor det anses nyttig med faglig sterkere koblinger

Det vises i høringsnotatet til at samarbeid mellom fagavdelinger har vært utfordrende fordi miljøer som har felles faglige interesser i dag er plassert på ulike steder i organisasjonen. I forslaget antas det at konsentrasjon av fagmiljø i færre fakulteter vil bidra til faglig profiloppbygging. Vi er imidlertid av den oppfatning at organisering alene ikke nødvendigvis fører et konfliktfritt og utviklende arbeidsmiljø, men at godt samarbeid er vel så avhengig av en tydelig oppfølging og tilrettelegging rundt faglige prosjekt eller utdanningstilbud.

Om å sørge for en enhetlig faglig ledelsesorganisering på tvers av fakultetene

Vi støtter forslaget om at fakultet og institutt skal ha lik organisering med tanke på roller og definisjoner. Det fremstår derimot som noe uklart hvordan dette er tenkt praktisert, da dette ikke er berørt i beskrivelsen av ny organisering. Vi kan derfor ikke se at resonnementet om å sikre en tydelig faglig ledelse er slutført. Arbeidsutvalget ser for seg gevinster ved å rendyrke faglige ledere innenfor hhv forskning og utdanning. Høringsnotatet omtaler imidlertid ikke hvilke krav som skal stilles til de faglige lederne.

Vi savner en vurdering av på hvilke måte ny organisering av faglig ledelse vil påvirke deres muligheter for å ivareta lederoppgaven på sitt felt (og) i samarbeid med andre faglige ledere og administrasjonen (som ifølge høringsnotatet er avhengig av en «tydelig faglig ledelse»). Vi oppfatter dette som uklart, da det per nå ikke er trukket opp ansvarslinjer mellom fag og administrasjon/fagdirektører eller mellom rektor, prorektor, dekan og prodekan (og instituttleder).

Om å styrke den faglige ledelsen på institusjonsnivå ved å redusere antall medlemmer i faglig ledergruppe

Argumentasjonen rundt arbeidsutvalgets forslag om ny struktur ser i stor grad ut til å dreie seg om toppskiktet, med fokus på den øverste ledergruppens størrelse. Det foreslås en reduksjon fra dagens fem avdelinger, ett akademi og Fremmedspråksenteret, til tre

fakultet og to enheter som plasseres utenfor fakultetsstrukturen. Dette medfører at man får fem enheter, mot dagens syv. På den annen side vil foreliggende forslag kunne innebære hele 13 underenheter, gitt at kombinasjonen med flest institutt på hvert fakultet blir vedtatt (11 institutt og 2 enheter utenfor fakultetsstrukturen). Dette vil medføre at HiØ reelt sett får en utvidet faglig ledergruppe som består av rektor, to prorektorer, tre dekaner, seks prodekaner, 11 instituttledere og to enhetsledere (akademiet og DDS), altså totalt 25 faglige ledere – gitt at instituttleder blir definert som faglig leder.

Sett fra vårt perspektiv er det vesentlig med informasjon om hvordan dette er tenkt videre, og hvorvidt man ser for seg en gjennomgående lik organisering av instituttene og fakultetene. Organiseringen på fakultets- og instituttnivå, vil ha betydning for hvordan det skal legges til rette for gode prosesser for samhandling og kvalitetsarbeidet mellom fag og administrasjon.

I høringsnotatet står det at «faglig ledergruppe blir også mindre, noe som kan gjøre ledelsen mer operativ». Vi mener det er nødvendig å klargjøre en balanse mellom strategisk ledelse og detaljledelse, og ikke minst markere et skille mellom faglige og administrative problemstillinger.

Kommentarer til kapittel 5: Arbeidsutvalgets forslag til nye modeller for organisering

Om Akademiet

Vi støtter arbeidsutvalgets vurdering av at det ikke er andre fagmiljøer ved HiØ som naturlig kobles sammen med Akademi for scenekunst. Vi støtter imidlertid ikke vurderingene om at akademiet skal ekskluderes fra faglig ledergruppe. Prinsippet om å slanke øverste ledergruppe bør ikke gå på bekostning av faglig legitimitet for akademiet. Akademiet er en vesentlig og prioritert del av HiØ, og bør følgelig være representert i faglig ledergruppe. Dersom akademiet kun skal kobles til faglige ledermøter når det anses som «hensiktsmessig», stiller vi spørsmål til hvem som skal vurdere hva som er «hensiktsmessig». Vi ønsker å understreke at den foreslåtte strukturen kan medføre økt sårbarhet for akademiet, og samtidig svekke tilhørigheten til de øvrige delene av virksomheten. Vi er bekymret for en sårbarhet ved å organisere akademiet utenfor øvrig struktur.

Vi mener samtidig at det å gi en enhet stort handlingsrom, med dertil tilpassede store frihetsgrader i organisasjonen, forutsetter en tydelig regulering av friheten og at reguleringen er godt utredet og kjent for alle involverte aktører. Vi forutsetter at frihetsgradene for akademiet må stå i forhold til allmenne forvaltningsregler, studieregler m.m.

Om DDS som senter

Vi støtter at det opprettes et senter utenfor fakultetene som er «nøytralt». Vi støtter også at arbeidet med å utforme en senterorganisering for DDS må starte tidligere enn implementering av ny faglig organisering.

Det er i høringsnotatet nevnt at fakultetsledelse fra alle tre fakulteter skal være representert i styring og ansvar for senteret. Vi savner imidlertid en grundigere redegjørelse for representantskapet og for hvilken styringsform og beslutningsprosesser senteret skal ha. Vi synes det er vanskelig å kommentere ytterligere på forslaget, da det ikke er skissert en ressursstørrelse for senteret, og hva dette vil innebære for øvrig virksomhet når ressurser trekkes ut fra andre enheter/avdelinger/seksjoner.

Om grunnstruktur med tre fakultet

Vi støtter idéen om tre fakultet, men er mer skeptiske til forslag til inndeling av fakultet og har i den forbindelse følgende bemerkninger:

a) Fakultetsnavnene anses ikke dekkende

Det bør bygges opp mer generiske/overordnede fakultetsnavn, som bør være så konkrete at de gir mening for innholdet. Navn må ikke bli så detaljert at man binder dagens utdanninger, hindrer utvikling av nye utdanninger eller forskutterer utdanninger vi ikke har p.t.

Fakultet 1

Vi ønsker å understreke at Høgskolen i Østfold ikke har en aktiv bruk av «humaniora»-begrepet fra før. Dersom det heller ikke er ambisjoner ved HiØ om å utvide fagområdet, er vår vurdering at fakultet 1 bør kalles Fakultet for språk og lærerutdanning og således reflektere innholdet på en bedre måte.

Fakultet 2

Vi vurderer forslaget til navn som langt og tungt. Ingeniørfag anses også som tekniske fag, mens innovasjonsstudiet ikke er et ingeniørfag. Vi stiller spørsmål til hvorvidt tittelen Teknologi, samfunn og økonomi vil være dekkende for hele studietilbudet som foreslås plassert på fakultet 2.

Samfunnsfagene er i mindretall i dette fakultetet, og studietilbudet statsvitenskap er nødvendigvis ikke best tjent med å stå alene som samfunnsfag under dette fakultetet. Organisasjon og ledelse hører til i kategorien samfunnsfag, men foreslås av arbeidsutvalget plassert under Helse og velferd. Vi vil foreslå å flytte studietilbudet til fakultet 2 (se under), dermed vil også navnet Teknologi, samfunn og økonomi være bærekraftig over tid. Det eksisterer også et større innslag av samfunnsfag i både ingeniørfag og IT-fag, slik at tittelen for fakultet 2, slik den foreslås i høringsnotatet synes hensiktsmessig med begrepet «samfunn» i tittelen.

BIK er i forslaget klassifisert under «samfunn», men kan på den annen side klassifiseres som kommunikasjonsfag, som på sin side ligger nærmere humaniora. Dersom fakultet 1

skal beholde humaniora i tittelen, kan det også vurderes å plassere BIK under fakultet 1 fremfor fakultet 2. Hvis BIK skal bli liggende under fakultet 2 støtter vi at det plasseres under «samfunn» i modell 2-2 fremfor foreslått plassering med IT-utdanningene i modell 2-1.

Fakultet 3

Vi foreslår å forkorte navnet til Fakultet for helse og velferd, forutsatt at Organisasjon og ledelse flyttes til fakultet 2 (som nevnt over).

b) Organisasjon og ledelse bør tilhøre fakultet 2, ikke fakultet 3.

Det er flere argumenter for at fagmiljøer knyttet til organisasjonsvitenskap bør flyttes til fakultet 2.

Vi vurderer at organisasjonsvitenskap er et samfunnsfaglig område, og ikke en profesjonsutdanning som de fleste helse- og velferdsutdanningene. Organisasjonsvitenskap griper om mange fagområder, og studietilbudet bør derfor ikke knyttes til ett spesifikt fagområde, som i arbeidsutvalgets forslag er helse og velferd. Utdanningsledelse, økonomisk ledelse, IT-ledelse, helseledelse, pedagogisk ledelse og ikke minst prosjektledelse i ulike former i utdanninger som nå er foreslått under fakultet 2, er eksempler på fagområder som alle forholder seg til organisasjonsvitenskapen. Vi mener at fagmiljøet ville kunne styrkes, og at utdanningen(e) vil kunne utvikles bedre, dersom fagmiljøet ikke er lagt under helse- og velferd, men får utvikles i samspill med flere andre fagmiljøer.

Vi ser at det finnes naturlige koblinger mellom dagens MA i organisasjon og ledelse og MA i samordning av helse- og velferdstjenester, samt med BA i arbeids- og velferdsfag. Videre mener vi at MA i organisasjon og ledelse har en meget tverrfaglig karakter, ikke minst som følge av studentmålgruppa og at denne derfor ikke vil være tjent med å plasseres under et fagspesifikt område som foreslått i høringsnotatet. Det finnes også en historikk hvor utdanningsledelse har vært del av organisasjon og ledelse ved HiØ. Ved plassering under fakultet 3 vurderer vi at det kan være fare for silotenkning og at rekrutteringen av søkere vil få en dreining mot helse- og velferdsstudenter og færre fra andre utdanninger.

Et ytterligere argument for at organisasjonsvitenskap bør plasseres under fakultet 2, er at den foreslåtte masterutdanningen innenfor fagområdet økonomi også aspirerer fagmiljøet til å utdanne ledere. Vi foreslår at man eventuelt kan vurdere å flytte BA i arbeids- og velferdsfag til fakultet 2, og dermed klassifisere denne som «samfunnsfag». Studiet er en generalistutdanning, ikke rammeplanstyrt og står fritt bortsett fra et par fellesemner med BA i sosialt arbeid.

Videre vurderer vi at størrelsen på fakultetene også tilsier at det vil være naturlig å utvide antall ansatte ved fakultet 2, ved å flytte organisasjonsvitenskap til dette fakultetet. Det vil redusere størrelsen på fakultet 3, som trolig er det fakultetet som sannsynligvis vil kunne få en ytterligere vekst som følge av satsingsområder fra regjering, søkertall og så videre.

Fakultetsalternativ/Instituttstrukturen

Vi støtter i utgangspunktet forslaget om å gå over til fakulteter og institutter. Videre vurderer vi at grunnstrukturen, med en inndeling i tre fakulteter, kan være et fornuftig grep.

Fakultet 1

Vi mener det ikke er riktig å etablere to store institutt for språk og lærerutdanning, men vurderer det som mer hensiktsmessig å dele fagmiljøet opp i mindre institutt (støtter forslag 1-1, eller variant av denne).

Vi foreslår at Institutt for norsk og estetiske fag snarere bør gå under tittelen Institutt for norsk og praktisk-estetiske fag, slik at tittelen i større grad speiler de praktiske fagene, som kroppsøving og liknende, som kommer inn under dette instituttet. Videre bemerkes det at arbeidsutvalget har utelatt masterstudiet i matematikdidaktikk som er i søknadsprosess, mens andre studieprogram som ikke har strategisk beslutning i styret er tatt med (omtalt under ØSS). Vi legger også merke til at omfanget av mindre studieprogram ved LU heller ikke er tatt med, noe vi anser er viktig å synliggjøre i matrisen.

Fakultet 2

Vi vurderer at man i forslaget for fakultet 2 i for stor grad binder seg til dagens studietilbud. Vi savner en redegjørelse for hvilke fellestrekk mellom statsvitenskap og IR/IT som fører til at disse fagområdene foreslås organisert under samme fakultet.

Forslag 2-2 ligger, etter vår vurdering, nærmest en hensiktsmessig oppdeling i institutt, men vi ønsker samtidig å foreslå at organisasjonsvitenskap/arbeids- og organisasjonsvitenskap blir del av dette instituttet. Videre foreslår vi at også «samfunnsfag» flyttes over til dette instituttet. BIK er derimot noe vanskeligere å plassere (se utdypende forklaring til dette under kommentarer til kapittel 5 over).

Vi merker oss at plasseringen av BA i dataingeniør ikke er tilstrekkelig belyst i høringsnotatet, Institutt for informasjonsteknologi og kommunikasjon (modell 2-1) versus institutt for ingeniørfag (modell 2-2), og synes derfor det er vanskelig å gi innspill på plassering av studiet.

Fakultet 3

Som tidligere nevnt foreslår vi at fagmiljøer knyttet til organisasjonsvitenskap flyttes til fakultet 2, da vår vurdering er at organisasjonsvitenskapelige/ ledelsesutdanninger kan knyttes til mange flere fagområder enn helse og velferd. Videre mener vi at det vil bli en skjevfordeling i størrelse mellom fakultet slik forslaget er lagt frem i høringsnotatet. Forslag 3-2 støttes, fremfor 3-1, men gjerne da med kun to institutt.

Vi foreslår at BA i arbeids- og velferdsfag organiseres sammen med enten institutt for velferdsfag (som i dag), eller sammen med organisasjonsvitenskap i eget institutt under fakultet 2.